

Edward Grott

"Konflikty społeczno-ekologiczne", Jacek W. Czartoszewski, Warszawa 2003 : [recenzja]

Studia Ecologiae et Bioethicae 2, 884-885

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jak podkreślają autorzy, wychowanie posiada wiele aspektów, a wychowanie ekologiczne podkreśla przede wszystkim dążenie do życia w zgodzie z ludźmi i otoczeniem przyrodniczym. Jest to szczególnie istotne w młodym wieku, gdyż kształtujący swoją osobowość młody człowiek jest bardzo podatny na wszelkiego rodzaju zjawiska patologiczne, a błędy popełnione we wczesnym stadium wychowania mogą się odbić złym echem nie tylko na danej jednostce ale na całej społeczności, której jest członkiem.

Ekologia jest jedną z dziedzin, która przenika do wszystkich sfer naszego życia. Ekologiczne tendencje w polityce światowej ostatnich lat wróżą, iż będzie to wiodący trend w ogólnoświatowej polityce XXI w. Ekologizacja społeczeństwa jest mocno postrzegana przez społeczną naukę Kościoła. W chwili obecnej Polska posiada już liczne regulacje prawne, których celem jest ekologizacja gospodarki, przez co Polacy będą mieli ogromny wpływ w ekologizację ludzkości.

gorąco polecam tę książkę wszystkim tym, którzy mają już dość szablonowego podejścia do ekologii. Liczne propozycje nowych rozwiązań problemów związanych z tematyką ekologiczną oraz połączenie edukacji ekologicznej z nauką Kościoła sprawiają, że książka ta może również służyć jako pomoc naukowa do lekcji religii w szkołach.

Edward Grott

Jacek W. Czartoszewski (red.), ***Konflikty społeczno-ekologiczne***, Wydawnictwo Księży Werbistów „Verbinum”, Warszawa 2003, ss. 170.

Książka „Konflikty społeczno-ekologiczne” jest to pozycja, która szerzej się zajmuje społecznym aspektem szeroko rozumianej ekologii. Ochrona przyrody często jest działaniem, które wzbudza równie dużo negatywnych reakcji co pozytywnych. Wiąże się to z faktem istnienia konfliktu interesu różnych grup społecznych.

Polska jest jednym z nielicznych krajów regionu, który posiada tak długie tradycje ochrony środowiska. Na dzień obecny obszary chronione stanowią 30% terytorium naszego państwa a ciągły wzrost świadomości ekologicznej obywateli dobrze prognozuje ekologii na przyszłość w naszym kraju. Dzięki wzroście tej świadomości udało się zażegnać wiele konfliktów związanych z restrykcyjnym prawem chroniącym środowisko a podmiotami gospodarczymi kierującymi się w swej działalności głównie pobudkami ekonomicznymi.

Człowiek od samego początku swojego istnienia miał świadomość faktu, iż musi żyć w symbiozie ze środowiskiem naturalnym. Niestety często bywa, że owa świadomość jest sprzeczna z rozwojem cywilizacyjnym ludzkości. Konsekwencją postępu technicznego jest ogrom odpadów, które zatrują wodę, glebę czy powietrze. Prowadzi on do ubożenia przyrody poprzez zanik flory i fauny. Autorzy idąc za głosem innych naukowców z całego świata alarmują, że niemal każdego dnia znika z powierzchni Ziemi jeden gatunek.

Kolegium naukowe pracujące przy tej pozycji książkowej zwraca uwagę na fakt, iż postęp techniczny nie powinien być wrogiem przyrody, a wręcz przeciwnie powinien być orężem w walce z zagrożeniami dla środowiska naturalnego.

Wartą uwagi jest jedna z opinii zamieszczonych w publikacji mówiąca o tym, że między człowiekiem a przyrodą zachodzi więź moralna a normatywnym wymiarem tej więzi jest zasada podporządkowania przyrody człowiekowi w tym stopniu, w jakim jest ona przydatna do realizacji moralnych przeznaczeń człowieka. Bardzo istotne jest przyjęcie właściwej koncepcji człowieka oraz respektowanie katalogu wartości ekologicznych i norm prawnych, gdyż może to pozwolić na rozwiązywanie konfliktów między człowiekiem a środowiskiem naturalnym.

Konflikty rodzą się w sytuacjach gdy ktoś z zewnątrz (przedstawiciele władz, organizacje ekologiczne) starają się narzucić pewne rygory dotyczące ochrony obiektów, które miejscowa ludność uważa za swoje, „własne”. Rozwiązanie konfliktu możliwe jest tylko wtedy, gdy realizowane jest to według ściśle określonego planu. Istotną rolę odgrywa tutaj komunikacja międzyludzka oparta na różnych metodach dialogu społecznego i docierania do możliwie dużej grupy zainteresowanych. Każdy człowiek musi dojrzeć do decyzji o zaprzestaniu bezsensownej i destrukcyjnej w konsekwencji walki z tendencjami pro-ekologicznymi. Konieczne jest rozpowszechnianie postaw przychylnych ekologii i wszelkiemu działaniu służącemu ochronie środowiska.

Polecam tą książkę wszystkim tym, którzy myślą o ekologii jako o nauce, która niczym nie ustępuje tak starym naukom jak prawo czy psychologia. Towarzyszące jej ciągle konflikty na wielu płaszczyznach życia społecznego sprawiły, że zaczęto badać ekologię pod kątem socjologicznym i psychologicznym (teoria konfliktu). Wnioski z owych badań i obserwacji oraz komentarze do nich można znaleźć w wyżej wymienionej pozycji.

Edward Grott